

Sygn. akt II AKz 232/16

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Nita-Światłowska
Protokolant:	sekr. sądowy Natasza Żak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krakowie Tomasza Pronobisa

po rozpoznaniu w sprawie

R. K., B. K., P. L., K. C., M. S. (1)

oskarżonych z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i inne

zażalenia wniesionego przez prokuratora

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 23 czerwca 2016 roku, sygn. akt III K 75/16

w przedmiocie umorzenia postępowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

I. utrzymać zaskarżone postanowienie w mocy;

II. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. W. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. S. (1) z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. kosztami procesu za postępowanie przed Sądem drugiej instancji obciążyć Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKz 232/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 23 czerwca 2016 roku, sygn. III K 75/16 Sąd Okręgowy w Krakowie na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. umorzył postępowanie karne prowadzone przeciwko:

1) R. K. oskarżonemu o to, że w okresie od 31 stycznia 1995 roku do 30 czerwca 2003 roku w K., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, po uprzednim wprowadzeniu pracowników Urzędu Skarbowego K. w błąd, co do zasadności zwrotu podatku od towarów i usług wykazanego z tytułu prowadzonej przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. działalności gospodarczej w deklaracjach VAT-7 za miesiące: luty, marzec, kwiecień, maj i czerwiec 1995 roku, jako nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, przy posłużeniu się fakturami wystawionymi przez firmę (...)

z siedzibą w K. i firmę (...) z siedzibą w K., poświadczającymi nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży, a nadto posługując się w tym Urzędzie oraz Urzędach Celnych w K. i N., wystawionymi przez siebie jako upoważnionego prezesa firmy (...) Sp. z o.o. fakturami poświadczającymi nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, jego wartości i eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I. doprowadził Urząd Skarbowy K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa znacznej wartości w kwocie 486 792 zł oraz działał w zamiarze doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa znacznej wartości w kwocie 959 481 zł, a w szczególności:

- w okresie od 31 stycznia 1995 roku do 12 kwietnia 1995 roku, po uprzednim wprowadzeniu pracowników Urzędu Skarbowego K. w błąd co do zasadności zwrotu podatku od towarów i usług, wykazanego w deklaracji VAT-7 za miesiąc luty 1995 roku, złożonej w dniu 29 marca 1995 roku, jako nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, posługując się fakturą numer (...) z dnia 31 stycznia 1995 roku wystawioną przez firmę (...) z siedzibą w K., potwierdzającą nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży, a nadto przy posłużeniu się w tym Urzędzie oraz Urzędach Celnych w K. i N. wystawioną przez siebie fakturą numer (...) z dnia 31 stycznia 1995 roku, poświadczającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. modułu elektronicznego (...) i jego wartości w kwocie 458 717,76 USD, tj. 1 112 390,57 zł oraz eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I. doprowadził w dniu 12 kwietnia 1995 roku Urząd Skarbowy K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 245 422 zł;

- w okresie od 25 lutego 1995 roku do 11 maja 1995 roku, po uprzednim wprowadzeniu pracowników Urzędu Skarbowego K. w błąd co do zasadności zwrotu podatku od towarów i usług, wykazanego w deklaracji VAT-7 za miesiąc marzec 1995 roku, złożonej w dniu 21 kwietnia 1995 roku, jako nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, posługując się fakturą numer (...) z dnia 25 lutego 1995 roku wystawioną przez firmę (...) z siedzibą w K., potwierdzającą nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży, a nadto przy posłużeniu się w tym Urzędzie oraz Urzędach Celnych w K. i N. wystawioną przez siebie fakturą numer (...) z dnia 25 lutego 1995 roku, poświadczającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. modułu elektronicznego (...) i jego wartości w kwocie 450 888,24 USD oraz eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I. doprowadził w dniu 11 maja 1995 roku Urząd Skarbowy K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 241 370 zł,

- w okresie od 19 maja 1995 roku do lipca 1995 roku, działając w zamiarze doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 496 409 zł na szkodę i Skarbu Państwa, wprowadzał pracowników Urzędu Skarbowego K. w błąd co do zasadności zwrotu podatku od towarów i usług wykazanego w deklaracji VAT-7 J za miesiąc czerwiec 1995 roku, złożonej 13 lipca 1995 roku, jako nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, posługując się fakturą numer (...) z 19 maja 1995 roku, wystawioną przez firmę (...) z siedzibą w K., potwierdzającą nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży, a nadto przy posłużeniu się w tym Urzędzie oraz Urzędach Celnych w K. i N. wystawioną przez siebie fakturą numer (...) z 19 maja 1995 roku, poświadczającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem grzewczym (...) i jego wartości w kwocie 924 000 USD, tj. 2 288 655,60 zł oraz eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I., przy czym, zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowną decyzję wskazanego Urzędu Skarbowego;

- w okresie od 26 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 2003 roku, działając w zamiarze doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 463 072 zł na szkodę Skarbu Państwa, wprowadzał pracowników Urzędu Skarbowego K. w błąd co do zasadności zwrotu podatku od towarów i usług wykazanego w deklaracjach VAT-7 za miesiące: kwiecień i maj 1995 roku, złożonych 25 maja, 2 i 13 czerwca 1995 roku, jako nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, posługując się fakturami numer (...) z 26 kwietnia i 18 maja 1995 roku, wystawionymi przez firmę (...) z siedzibą w K., potwierdzającymi i nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży, a nadto przy posłużeniu się w tym Urzędzie oraz Urzędach Celnych w K. i N. wystawioną przez siebie fakturą numer (...) z 26 kwietnia 1995 roku, poświadczającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem grzewczym (...) i jego wartości w kwocie 907 200 USD oraz eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I., przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowną decyzję wskazanego Urzędu Skarbowego,

- a nadto działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej 8 czerwca 1995 r. podczas i odprawy celnej w Urzędach Celnych w K. i N. posłużył się wystawioną przez siebie fakturą nr (...) z 7 czerwca 1995 r. poświadczającą nieprawdę co

do przedmiotu i wartości sprzedaży tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem grzewczym (...) i jego wartości w kwocie 968 000 USD oraz eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I.–

- tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 271 § 3 kk, art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 271 § 3 kk oraz art. 271 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.;

2. B. K. oskarżonemu o to, że w okresie od 30 marca 1995 roku do 20 lutego 2002 roku w K., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, po uprzednim wprowadzeniu pracowników Urzędu Skarbowego K. w błąd co do zasadności zwrotu podatku od towarów i usług, wykazanego z tytułu prowadzonej przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. działalności gospodarczej w deklaracjach VAT-7 za miesiące: marzec, kwiecień, maj i czerwiec 1995 roku, jako nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, przy posłużeniu się fakturami wystawionymi przez firmę (...) z siedzibą w K., poświadczającymi nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży, a nadto posługując się w tym Urzędzie oraz Urzędach Celnym w K. i N., wystawionymi przez siebie jako upoważnionego prezesa firmy (...) Sp. z o.o. fakturami poświadczającymi nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, jego wartości i eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I. doprowadził Urząd Skarbowy K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa znacznej wartości w kwocie 494 399 zł oraz działał w zamiarze doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa znacznej wartości w kwocie 953 993 zł, a w szczególności:

- w okresie od 30 marca 1995 roku do 19 maja 1995 roku, po uprzednim wprowadzeniu pracowników Urzędu Skarbowego K. w błąd co do zasadności zwrotu podatku od towarów i usług, wykazanego w deklaracji VAT-7 za miesiąc marzec 1995 roku, złożonej 25 kwietnia 1995 roku, jako nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, posługując się fakturą numer (...) z 30 marca 1995 roku wystawioną przez firmę (...) z siedzibą w K., potwierdzającą nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży, a nadto przy posłużeniu się w tym Urzędzie oraz Urzędach Celnym w K. i N. wystawioną przez siebie fakturą numer (...) z 30 marca 1995 roku, poświadczającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego (...) i jego wartości w kwocie 938 000 USD, tj. 2 255 702 zł oraz eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I. doprowadził w dniu 19 maja 1995 roku Urząd Skarbowy K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 494 399 zł.,

- w okresie od 24 kwietnia 1995 roku do 20 lutego 2002 roku, działając w zamiarze doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 474 911 zł na szkodę Skarbu Państwa, wprowadzał pracowników Urzędu Skarbowego K. w błąd co do zasadności zwrotu podatku od towarów i usług i wykazanego w deklaracjach VAT-7 za miesiące: kwiecień i maj 1995 roku, złożonych 30 maja i 14 czerwca 1995 roku, jako nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, posługując się fakturami numer (...) i fakturą korygującą numer (...) z 24 kwietnia i 19 maja 1995 roku wystawionymi przez firmę (...) z siedzibą w K., potwierdzającymi nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży, a nadto przy posłużeniu się w tym Urzędzie oraz Urzędach Celnym w K. i N. wystawioną przez siebie fakturą numer (...) z 24 kwietnia 1995 roku, poświadczającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego (...) i jego i wartości w kwocie 942 300 USD, tj. 2 264 629,59 zł oraz eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I., przy czym, zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowną decyzję wskazanego Urzędu Skarbowego z 20 lutego 2002;

- w okresie od 22 maja 1995 roku do 30 maja 2001 roku, działając w zamiarze doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 479 082 zł na szkodę Skarbu Państwa, wprowadzał pracowników Urzędu Skarbowego K. w błąd co do zasadności zwrotu podatku od towarów i usług wykazanego w deklaracji VAT-7 za miesiąc czerwiec 1995 roku, złożonej 10 lipca 1995 roku, jako nadwyżka podatku naliczonego nad należnym, posługując się fakturą numer (...) z 22 maja 1995 roku wystawioną przez firmę (...) z siedzibą w K., potwierdzającą nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży, a nadto przy posłużeniu się w tym Urzędzie oraz Urzędach Celnym w K. i N. wystawioną przez siebie fakturą numer (...) z 22 maja 1995 roku, poświadczającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego (...) i jego wartości w kwocie 897 750 USD, tj. 2 223 636,97 zł oraz eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I., przy czym, zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowną decyzję wskazanego Urzędu Skarbowego z dnia 30 maja 2001 r.,

- a nadto działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w postaci nienależnego zwrotu podatku VAT w kwocie 509 652 zł, w dniu 5 czerwca 1995 r. podczas odprawy celnej w Urzędach Celnym w K. i N. posłużył się wystawioną przez siebie fakturą nr (...) z 5 czerwca 1995r. poświadczającą nieprawdę co do przedmiotu i wartości sprzedaży tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem chłodniczym (...) i jego wartości w kwocie łącznej 993 200 USD tj. 2 306 210,40 zł oraz eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I.-

- tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 271 § 3 kk, art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 271 § 3 kk oraz art. 271 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.;

3. P. L. oskarżonemu o to, że w okresie od 31 stycznia 1995 roku do 30 czerwca 2003 roku w K., działając w osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w tym K. C., R. K. i B. K. doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa w kwocie 494 399 zł stanowiącej mienie znacznej wartości oraz usiłował doprowadzić do wyłudzenia łącznej kwoty 1 913 474 zł stanowiącej mienie znacznej wartości, tytułem nienależnego zwrotu nadwyżki podatku VAT naliczonego nad należnym, przez wystawianie wspólnie z K. C. imieniem spółki cywilnej (...) dla podmiotów (...) Sp. z o. o. oraz (...) sp. z o. o. faktur poświadczających nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży wymienionym podmiotom różnorodnych urządzeń elektronicznych i ich wartości, przy czym wymienione dokumenty stanowiły następnie podstawę do wystawiania przez R. K. i B. K. imieniem spółek (...) i (...) faktur eksportowych poświadczających nieprawdę co do przedmiotu, wartości sprzedaży i eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I. oraz przedkładane były przez R. K. i B. K. we właściwych urzędach skarbowych wraz z deklaracjami VAT – 7 za miesiące marzec, kwiecień, maj i czerwiec 1995 r. w celu wprowadzenia urzędników tych urzędów w błąd co do zasadności wypłacania nienależnych zwrotów podatku od towarów i usług VAT, a w szczególności:

- przez wystawienie 30 marca 1995 r. dla spółki (...) faktury numer (...) poświadczającej nieprawdę co do przedmiotu tj. jednostek centralnego układu sterującego (...) i jego wartości w kwocie 2 247 000 zł netto oraz naliczonego podatku VAT w wysokości 494 340 zł. Doprowadził 19 maja 1995 roku Urząd Skarbowy K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 494 399 zł, która to kwota została nienależnie zwrócona spółce (...) jako zwrot podatku VAT wykazany przez B. K. w deklaracji VAT - 7 za marzec 1995 r.;

- przez wystawienie 24 kwietnia 1995 r. dla spółki (...) faktury (...) i 19 maja 1995r. faktury korygującej numer (...) potwierdzających nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego (...) i jego wartości w kwocie 2 224 800 zł netto pomniejszonej fakturą korygującą o 66 960 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości 489 456 zł skorygowanego o kwotę 14 731 zł usiłował doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 474 911 zł, która to kwota została nienależnie wykazana jako podlegająca zwrotowi nadwyżka podatku naliczonego nad należnym w złożonej przez B. K. deklaracji VAT - 7 za miesiąc kwiecień i maj 1995 r., przy czym zamierzonego celu nie osiągnięto z powodu odmownej decyzji US K. z 20 lutego 2002 r.;

- przez wystawienie 22 maja 1995 r. dla spółki (...) faktury (...) potwierdzającej nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem chłodniczym (...) i jego wartości w kwocie 2 177 400 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości 479 028 zł usiłował doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 479 082 zł, która to kwota została nienależnie wykazana jako podlegająca zwrotowi nadwyżka podatku naliczonego nad należnym w złożonej przez B. K. deklaracji VAT - 7 za miesiąc czerwiec 1995 r., przy czym zamierzonego celu nie osiągnięto z powodu odmownej decyzji US K. z 30 maja 2001 r.;

- przez wystawienie 26 kwietnia 1995 r. dla spółki (...) faktury numer (...) i faktury korygującej 18 maja 1995 r. o nr (...), potwierdzających nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem grzewczym (...) i jego wartości w kwocie 2 175 600 zł netto skorygowanej o 71 120 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości 478 632 zł skorygowanego o kwotę 15 646 zł usiłował doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 463 072 zł, która to kwota została nienależnie wykazana jako podlegająca zwrotowi nadwyżka podatku naliczonego nad należnym w złożonej przez R. K. deklaracji VAT - 7 za miesiąc kwiecień i maj 1995 r., przy czym zamierzonego celu nie osiągnięto z powodu odmownej decyzji US K. z 30 czerwca 2003 r.;

- przez wystawienie w dniu 19 maja 1995 r. dla spółki (...) faktury (...) potwierdzającej nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem grzewczym (...) i jego wartości w kwocie 2 256 000 zł netto oraz należnego podatku Vat w wysokości 496 320 zł usiłował doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 496 409 zł, która to kwota została bezpodstawnie wykazana jako podlegająca zwrotowi nadwyżka podatku naliczonego nad należnym w złożonej przez R. K. deklaracji VAT – 7 za miesiąc czerwiec 1995 r., przy czym zamierzonego celu nie osiągnięto z powodu odmownej decyzji US K.,

- a nadto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wystawił 7 czerwca 1995r. dla spółki (...) fakturę nr (...) potwierdzającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem grzewczym (...) i jego wartości w kwocie 2 266 000 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości 498 520 zł oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wystawił w dniu 5 czerwca 1995 r. dla spółki (...) fakturę nr (...) potwierdzającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem chłodniczym (...) i jego wartości w kwocie łącznej 2 316 600 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości łącznej 509 652 zł. –

- tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 271 § 3 kk, art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 271 § 3 kk oraz art. 271 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.;

4. K. C. oskarżonej o to, że w okresie od 31 stycznia 1995 roku do 30 czerwca 2003 roku w K., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w tym P. L., R. K. i B. K. doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa w kwocie 494 399 zł stanowiącej mienie znacznej wartości oraz usiłowała doprowadzić do wyłudzenia łącznej kwoty 1 913 474 zł stanowiącej mienie znacznej wartości, tytułem nienależnego zwrotu nadwyżki podatku VAT naliczonego nad należnym, poprzez wystawianie wspólnie z P. L. imieniem spółki cywilnej (...) dla podmiotów (...) Sp. z o. o. oraz (...) sp. z o. o. faktur poświadczających nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży wymienionym podmiotom różnorodnych urządzeń elektronicznych i ich wartości, przy czym wymienione dokumenty stanowiły następnie podstawę do wystawiania przez R. K. i B. K. imieniem spółek (...) i (...) faktur eksportowych poświadczających nieprawdę co do przedmiotu, wartości sprzedaży i eksportu do spółki (...) z siedzibą w D. w I. oraz przedkładane były przez R. K. i B. K. we właściwych urzędach skarbowych wraz z deklaracjami VAT - 7 za miesiące marzec, kwiecień, maj i czerwiec 1995 r. w celu, wprowadzenia urzędników tych urzędów w błąd co do zasadności wypłacania nienależnych zwrotów podatku od towarów i usług VAT, a w szczególności:

- przez wystawienie 30 marca 1995 r. dla spółki (...), faktury numer; (...), poświadczającej nieprawdę co do przedmiotu tj. jednostek centralnych układu sterującego (...) i jego wartości w kwocie 2 247 000 zł netto oraz naliczonego podatku VAT w wysokości 494 340 zł. doprowadziła 19 maja 1995 roku Urząd Skarbowy K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 494 399 zł, która to kwota została zwrócona spółce (...) jako zwrot podatku VAT bezpodstawnie wykazany przez B. K. w deklaracji VAT - 7 za marzec 1995 r.;

- przez wystawienie 24 kwietnia 1995 r. dla spółki (...) faktury (...) i 19 maja 1995 r. faktury korygującej numer (...) potwierdzających nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego (...) i jego wartości w kwocie 2 224 800 zł netto pomniejszonej fakturą korygującą o 66 960 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości 489 456 zł. skorygowanego o kwotę 14 731 zł usiłowała doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 474 911 zł, która to kwota została bezpodstawnie wykazana jako podlegająca zwrotowi nadwyżka podatku naliczonego nad należnym w złożonej przez B. K. deklaracji VAT - 7 za miesiąc kwiecień i maj 1995 r., przy czym zamierzonego celu nie osiągnięto z powodu odmownej decyzji US K. z 20 lutego 2002 r.;

- przez wystawienie 22 maja 1995 r. dla spółki (...) faktury (...) potwierdzającej nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego (...) i jego wartości w kwocie 2 177 400 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości 479 028 zł usiłowała doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 479 082 zł, która to kwota została bezpodstawnie wykazana jako podlegająca zwrotowi nadwyżka podatku naliczonego nad należnym w złożonej przez B. K. deklaracji VAT - 7 za miesiąc czerwiec 1995 r., przy czym zamierzonego celu nie osiągnięto z powodu odmownej decyzji US K. z 30 maja 2001 r.;

- przez wystawienie 26 kwietnia 1995 r. dla spółki (...) faktury numer (...) i faktury korygującej w dniu 18 maja 1995 r. o numerze (...), potwierdzających nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem grzewczym (...) i jego wartości w kwocie 2 175 600 zł netto skorygowanej o 71 120 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości 478 632 zł skorygowanego o kwotę 15 646 zł usiłowała doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 463 072 zł., która to kwota została bezpodstawnie wykazana jako podlegająca zwrotowi nadwyżka podatku naliczonego nad należnym w złożonej przez R. K. deklaracji VAT - 7 za miesiąc kwiecień i maj 1995 r., przy czym zamierzonego celu nie osiągnięto z powodu odmownej decyzji US K. z 30 czerwca 2003 r.;

- przez wystawienie 19 maja 1995 r. dla spółki (...) faktury (...) potwierdzającej nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży, tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem grzewczym (...) i jego wartości w kwocie 2 256 000 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości 496 320 zł usiłowała doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 496 409 zł, która to kwota została bezpodstawnie wykazana jako podlegająca zwrotowi nadwyżka, podatku naliczonego nad należnym w złożonej przez R. K. deklaracji VAT - 7 za miesiąc czerwiec 1995 r., przy czym zamierzonego celu nie osiągnięto z powodu odmownej decyzji US K.,

- a nadto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wystawiła 7 czerwca 1995 r. dla spółki (...) fakturę nr (...) potwierdzającą nieprawdę co do przedmiot sprzedaży tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem grzewczym (...) i jego wartości w kwocie 2 266 000 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości 498 520 zł oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wystawiła 5 czerwca 1995 r. dla spółki (...) fakturę nr (...) potwierdzającą nieprawdę co do przedmiotu sprzedaży tj. jednostek centralnych układu sterującego urządzeniem chłodniczym (...) i jego wartości w kwocie łącznej 2 316 600 zł netto oraz należnego podatku VAT w wysokości łącznej 509 652 zł

- tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 271 § 3 kk, art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 271 § 3 kk oraz art. 271 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.

5. M. S. (1) oskarżonemu o to, że w okresie od 17 stycznia 1995 r. do 30 czerwca 2003 r. roku w K., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru udzielił G. S. oraz innym osobom w tym B. K., R. K. i J. B. pomocy do wyłudzenia od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Urzędy Skarbowe K., K., K. mienia znacznej wartości tytułem bezpodstawnego zwrotu podatku VAT w łącznej kwocie 3 875 466 zł w ten sposób, że dokonał na własne nazwisko i przy użyciu własnego paszportu serii (...) od firm powierniczych (...) z V. w L. oraz (...) z W. nabycia spółek zagranicznych typu „offshore” a to: (...), (...), (...), (...) oraz (...), które to podmioty zagraniczne zostały wykorzystane następnie do zawierania fikcyjnych transakcji z polskimi zakładami pracy chronionej tj. (...), (...), Spółdzielnią (...) z S., PPHU (...) oraz polskimi spółkami z o. o. (...), (...), (...), (...) i (...), przy czym fikcyjne transakcje polegały na pozorowaniu działalności gospodarczej związanej z nabywaniem przez zakłady pracy chronionej za wielkie kwoty od wymienionych zagranicznych podmiotów, rzekomych licencji na oprogramowania urządzeń elektronicznych, które to oprogramowania zakład pracy chronionej nagrywały na nośnikach w postaci dyskietek i mikroprocesorów pamięciami (...), a następnie odsprzedawały wymienionym polskim spółkom naliczając 22% podatek VAT, po czym wymienione polskie spółki dokonywały fikcyjnego eksportu tych towarów do wymienionych spółek zagranicznych z eksportową zerową stawką podatkową przy czym wyeksportowane towary pozostawały w składach celnych nieodebrane przez rzekomych zagranicznych nabywców, a następnie wymienione polskie spółki eksportujące reprezentowane przez B. K., R. K. i J. B. posługujących się poświadczającymi nieprawdę dokumentami w postaci wystawianych przez siebie oraz zakłady pracy chronionej faktur zawierających nieprawdziwe dane co do rzeczywistego przedmiotu sprzedaży i jego wartości oraz faktu eksportu zagranicę, podstawie deklaracji VAT - 7 składanych do właściwych Urzędów Skarbowych wyłudzały oraz usiłowały wyłudzić mienie Skarbu Państwa znacznej wartości w postaci zwrotów nadwyżek podatku naliczonego nad należnym VAT, a w szczególności:

- w okresie od 31 stycznia 1995 r. do 30 czerwca 2003 r. R. K. reprezentujący spółkę (...) wyłudził kwotę łączną 486 792 zł oraz usiłował wyłudzić łączną kwotę 959 481 zł;

- w okresie od 30 marca 1995 r. do 20 lutego 2002 r. B. K. reprezentujący spółkę (...) wyłudził kwotę 494 399 zł oraz usiłował wyłudzić kwotę łączną 953 993 zł;

- w okresie od 30 stycznia do 19 lipca 1995 r. J. B. reprezentujący spółki (...) wyłudził kwotę 249 754 zł oraz usiłował wyłudzić kwotę łączną 731 047 zł-

- tj. o przestępstwo z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 271 § 3 kk, w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.

Nadto Sąd Okręgowy zaskarżonym postanowieniem rozstrzygnął kosztach postępowania; na podstawie art. 632 pkt. 2 k.p.k. obciążył nimi Skarb Państwa.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wskazano, że R. K., B. K., P. L., K. C. i M. S. (1) w sprawie o sygn. III K 343/09 pozostawali pod zarzutami, w ramach czynu ciągłego, usiłowania i popełnienia czynów kwalifikowanych z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. oraz 271 § 3 k.k., w formie współsprawstwa, a M. S. (1) w formie pomocnictwa. Podkreślono przy tym, że w akcie oskarżenia wskazano, iż czyn popełniony przez R. K., P. L. jak i K. C. miał miejsce między 31 stycznia 1995 r. a 30 czerwca 2003 r., gdzie za początkową datą przyjęto dzień wystawienia faktury nr (...), natomiast końcową – decyzję odmowną Urzędu Skarbowego K., z kolei czyn B. K. według aktu oskarżenia miał zawierać się w przedziale czasowym od 30 marca 1995 r. (data faktury nr (...)) do 20 lutego 2002 r. (data wydania decyzji odmownej przez Urząd Skarbowy K.), wreszcie zachowanie M. S. (2) opisane zostało w przedziale czasowym między 17 stycznia 1995 r. a 30 czerwca 2003 r., tj. do dnia wydania decyzji odmownej przez Urząd Skarbowy.

Podkreślono nadto, że obrońcy oskarżonych B. K., K. C., R. K. oraz M. S. (1) domagali się umorzenia postępowania wobec tych oskarżonych ze względu na upływ terminu przedawnienia karalności zarzucanych im czynów. Obrońcy wskazywali, że w akcie oskarżenia błędnie przyjęto datę końcową popełnienia czynów ciągłych zarzucanych oskarżonym, bo należało się tu odnieść do art. 6 k.k. wskazującego na czas popełnienia czynu, którym jest moment działania lub zaniechania sprawy; przy przestępstwach skutkowych dla określenia czasu nie ma natomiast znaczenia moment nastąpienia skutku, który pozostaje istotny jedynie przy ustalaniu terminu, od którego rozpoczyna się bieg terminu przedawnienia karalności, bo gdyby do czasu czynu zaliczać również moment wystąpienia skutku, to art. 101 § 3 k.k. byłby zbędny.

W stosunku do P. L., mimo braku wniosku samego oskarżonego o umorzenie postępowania względem niego, Sąd rozpatrzył sytuację tego oskarżonego z urzędu, w myśl dyspozycji art. 9 § 1 k.p.k.

Sąd Okręgowy, wskazując na nowelizację art. 102 k.k. dokonaną ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy art. 1 pkt 60 – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396; dalej: ustawa nowelizująca z 2015 r.), która skróciła okres przedawnienia karalności spowodowany wszczęciem postępowania karnego przeciwko osobie z lat 10 do 5 lat od upływu „podstawowego” okresu przedawnienia określonego w art. 101 k.k. w przypadku każdego przestępstwa, odnotował także i to, że ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r/ poz. 189; dalej: ustawa nowelizująca z 2016 r.) ponownie dokonano zmiany polegającej na wydłużeniu terminu przedawnienia karalności o 10 lat, w stosunku do przestępstw określonych w art. 101 § 1 k.k., i o 5 lat w stosunku do pozostałych przestępstw, jeżeli w okresie, o którym mowa w art. 101 k.k. wszczęto postępowanie. W tym kontekście w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia podkreślono, że z art. 2 ustawy nowelizującej z 2016 r. wynika, iż nie ma ona zastosowania do czynów, których termin przedawnienia karalności upłynął przed jej wejściem w życie.

Sąd Okręgowy wskazał, że „przyjąć należy, iż czas potrzebny do upływu przedawnienia karalności wynosić będzie w sumie 20 lat (art. 101 § 1 pkt. 2a k.k. w zw. z art. 102 k.k.)”.

Stwierdził następnie, że przychyła się do stanowiska, iż termin przedawnienia karalności w stosunku do czynów zarzucanych oskarżonym już upłynął. Jak podkreślił, wiąże się to „ze stosowaniem treści ustawy karnej w brzmieniu sprzed 15 stycznia 2016 r.”.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia podkreślono, że kwalifikacja prawna czynów w przyjętym przez prokuratora stanie faktycznym jest prawidłowa, natomiast „czas, w którym w ocenie Prokuratora oskarżeni mieli popełnić zarzucane im czyny, podlegać będzie weryfikacji”. W tym kontekście Sąd I instancji stwierdził, że za datę popełnienia czynów zabronionych przez każdego z oskarżonych należy przyjąć „wyłącznie jego działanie, a za czas nastąpienia skutku – w przypadku dokonania - wypłatę nienależnego zwrotu podatku przez Urząd Skarbowy, a przy usiłowaniu – już samo złożenie deklaracji lub wystawienia faktury, mającej uprawniać do zwrotu nadpłaty podatku”. W konsekwencji Sąd I instancji stwierdził, że: „[D]ata popełnienia czynu powinna więc być liczona od momentu pierwszego złożenia deklaracji lub wystawienia faktury, do momentu ostatniego złożenia deklaracji czy wystawienia faktury bądź ostatniej wypłaty nienależnego zwrotu podatku. Odmienne więc od założenia przyjętego w akcie oskarżenia, gdzie uznano za datę końcową, datę wydania decyzji odmownej przez Urząd Skarbowy”.

W konsekwencji Sąd I instancji stwierdził, że termin przedawnienia karalności czynów zarzucanych wszystkim wskazanym na wstępie oskarżonym upłynął po dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej z 2015 r. a przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej z 2016 r.

Powyzsze postanowienie prokurator zaskarżył w całości na niekorzyść wszystkich wskazanych powyżej oskarżonych. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, a w szczególności art. 7 k.p.k. i art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k., polegającą na przyjęciu przez Sąd I instancji „całkowicie dowolnej interpretacji zebranych dowodów i dokonanie ich nieuprawnionej oceny w kierunku korzystnym dla oskarżonych, poprzez dokonanie całościowej merytorycznej oceny zarzutów przedstawionych oskarżonym bez przeprowadzania postępowania dowodowego, a to w szczególności w zakresie realizacji przez oskarżonych działań związanych z przypisywanym im w opicie czynów usiłowaniem wyłudzenia zwrotu podatku – co miało bezpośredni wpływ na treść skarżonego orzeczenia, albowiem poprzez zaniechanie przez Sąd przeprowadzenia postępowania dowodowego w tym zakresie – Sąd dokonał bezzasadnej zmiany, poprzez skrócenie czasokresów przestępstw zarzucanych oskarżonym (...) i w konsekwencji skierował sprawę na posiedzenie odstępując od jej rozpoznania na zasadach ogólnych na rozprawie;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a przez to mający wpływ na jego treść, „polegający na bezzasadnej zmianie poprzez skrócenie czasokresów popełnienia przestępstw zarzucanych oskarżonym (...), a to poprzez błędne przyjęcie, że końcowe daty graniczne popełnienia czynów zabronionych przez każdego z oskarżonych, definiuje wyłącznie fakt złożenia deklaracji lub wystawienie faktury, mających uprawniać do zwrotu nadpłaty podatku i jednocześnie pominięcie przy ich określaniu zachowań, jakich oskarżeni dopuszczali się po złożeniu tych dokumentów, a przed wydaniem przez organy skarbowe decyzji o odmowie zwrotu podatku, co w konsekwencji skutkowało przyjęciem przez Sąd nieuprawnionego stanowiska, iż wystąpiło przedawnienie ich karalności”.

Podnosząc powyższe zarzuty prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania na zasadach ogólnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie prokuratora nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zaskarżone postanowienie zostało wydane ze względu na stwierdzony przez Sąd I instancji upływ terminu przedawnienia karalności, który – zgodnie z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. - stanowi negatywną przesłankę procesową.

Szczegółowa ocena zasadności zarzutów zażalenia wymaga uwzględnienia stanu faktycznego i prawnego, w kontekście którego zaskarżone orzeczenie zostało wydane.

Zakwestionowane postanowienie o umorzeniu postępowania ze względu na upływ terminu przedawnienia karalności zapadło po wcześniejszym stwierdzeniu przez Sąd I instancji, że w odniesieniu do czynów zarzucanych oskarżonym w akcie oskarżenia kwalifikacja prawna czynów w przyjętym przez prokuratora stanie faktycznym jest prawidłowa,

natomiast „czas, w którym w ocenie Prokuratora oskarżeni mieli popełnić zarzucane im czyny, podlegać będzie weryfikacji”. W tym kontekście Sąd I instancji stwierdził, że za datę popełnienia czynów zabronionych przez każdego z oskarżonych należy przyjąć „wyłącznie jego działanie, a za czas nastąpienia skutku – w przypadku dokonania - wypłatę nienależnego zwrotu podatku przez Urząd Skarbowy, a przy usiłowaniu – już samo złożenie deklaracji lub wystawienia faktury, mającej uprawniać do zwrotu nadpłaty podatku”. W konsekwencji Sąd I instancji stwierdził, że: „[D]ata popełnienia czynu powinna więc być liczona od momentu pierwszego złożenia deklaracji lub wystawienia faktury, do momentu ostatniego złożenia deklaracji czy wystawienia faktury bądź ostatniej wypłaty nienależnego zwrotu podatku. Odmienne więc od założenia przyjętego w akcie oskarżenia, gdzie uznano za datę końcową, datę wydania decyzji odmownej przez Urząd Skarbowy”.

Z przywołanym powyżej fragmentem uzasadnienia zaskarżonego postanowienia należy się zgodzić.

Z perspektywy problemu przedstawionego tutaj. Sądowi do rozstrzygnięcia istotne znaczenie ma karnoprawne określenie czasu czynu oraz powiązana z nim kwestia punktu czasowego, od którego rozpoczyna bieg termin przedawnienia.

Kwestię czasu czynu reguluje art. 6 § 1 k.k.; jest to czas, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był zobowiązany.

Mając na uwadze realia niniejszej sprawy, a w szczególności to, że oskarżonym aktem oskarżenia zarzucono popełnienie czynów ciągłych podkreślenia wymaga, że w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia trafnie uwypuklono tę okoliczność, iż czasem popełnienia czynu ciągłego jest ostatni moment działania sprawcy (zob. także np. wyrok Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 2002 r., sygn. II KKN 387/01, a także A. Zoll: Komentarz do art. 6 Kodeksu karnego, LEX).

Art. 6 § 1 k.k. rozstrzyga, że czyn zabroniony jest popełniony w czasie, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był zobowiązany. Dla czasu popełnienia czynu zabronionego nie jest więc miarodajny czas skutku nawet wtedy, gdy stanowi znamię typu tego czynu zabronionego. Także czasem popełnienia przestępstw materialnych jest czas czynu, czyli czas działania lub zaniechania.

Z kolei zgodnie z art. 101 § 3 k.k.: “jeżeli dokonanie przestępstwa zależy od nastąpienia określonego w ustawie skutku, bieg przedawnienia rozpoczyna się od czasu, gdy skutek nastąpił”. W przypadku przedawnienia przestępstw materialnych miarodajnym punktem czasowym rozpoczynającym bieg przedawnienia jest czas wystąpienia określonego w ustawie skutku, a nie czas działania albo zaniechania. Zasada ta dotyczy jednak wyłącznie przestępstw dokonanych. W wypadku usiłowania przestępstwa skutkowego czasem jego popełnienia jest czas działania lub zaniechania działania, do którego sprawca był obowiązany (zob. A. Zoll: Komentarz do art. 6 Kodeksu karnego, LEX).

Powyższe kwestie, w kontekście stanu faktycznego niniejszej sprawy, zostały rozważone w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Sąd Okręgowy zasadnie podniósł tam, że na potrzeby niniejszej sprawy można posłużyć się schematem, w którym przyjmie się za datę popełnienia czynów zabronionych przez każdego z oskarżonych wyłącznie jego działanie, a za czas nastąpienia skutku – w przypadku dokonania - wypłatę nienależnego zwrotu podatku przez Urząd Skarbowy, a przy usiłowaniu – już samo złożenie deklaracji lub wystawienia faktury, mającej uprawniać do zwrotu nadpłaty podatku.

Tak, jak to wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, zgodnie z art. 6 § 1 k.k. czas popełnienia czynu powinien być liczony w niniejszej sprawie od momentu pierwszego złożenia deklaracji lub wystawienia faktury, do momentu ostatniego złożenia deklaracji, czy wystawienia faktury, bądź ostatniej wypłaty nienależnego zwrotu podatku.

W świetle art. 6 § 1 k.k. oraz art. 101 § 3 k.k. należy się zgodzić ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Okręgowy, że w niniejszej sprawie niedopuszczalne jest takie ujęcie czasu czynu, jakie przyjęto w akcie oskarżenia, gdzie za

końcowy punkt czasowy czynu usiłowanego uznano datę wydania przez Urząd Skarbowy decyzji odmawiającej zwrotu nadpłaconego podatku.

Sąd I instancji zasadnie zatem wskazał, że w wypadku R. K. z perspektywy czasu czynu i biegu terminu przedawnienia relewantne są następujące zachowania tego oskarżonego:

- złożenie 29 marca 1995 r. deklaracji VAT-7 za luty 1995 r., a skutkiem tak przedłożonej deklaracji wypłacenie przez Urząd Skarbowy 12 kwietnia 1995 r. kwoty 245 422 zł;
- złożenie 21 kwietnia 1995 r. deklaracji VAT-7 za marzec 1995 r., na skutek czego 11 maja 1995 r. Urząd Skarbowy wypłacił kwotę zwrotu podatku w wysokości 241 370 zł;
- złożenie deklaracji VAT-7 za czerwiec 1995 r. w dniu 13 lipca 1995 r.;
- złożenie deklaracji za kwiecień i maj 1995 r. w dniach 25 maja, 2 i 13 czerwca 1995 r., które to deklaracje - przeciwnie do poprzednich - nie skutkowały uzyskaniem zwrotu nadpłaconego podatku;
- posłużenie się przez oskarżonego 8 czerwca 1995 r., podczas odprawy celnej fakturą nr (...) mającą poświadczać nieprawdę, co do wartości i przedmiotu sprzedaży.

Podsumowując działanie zarzucane temu oskarżonemu, Sąd I instancji zasadnie przyjął, że było ono realizowane od 29 marca 1995 r. do 13 lipca 1995 r., co - przy uwzględnieniu treści art. 6 § 1 k.k. i art. 101 § 3 k.k. - powoduje, że bieg przedawnienia rozpoczął się w przypadku oskarżonego R. K. 13 lipca 1995 r.

W odniesieniu do B. K. Sąd I instancji przyjął, że z perspektywy czasu czynu i biegu terminu przedawnienia relewantne są zachowania tego oskarżonego podjęte w następujących terminach:

- 25 kwietnia 1995 r., kiedy nastąpiło złożenie deklaracji VAT-7 za marzec, na skutek czego 19 maja 1995 r. Urząd Skarbowy wypłacił kwotę nadpłaty podatku w wysokości 494 399 zł;
- 30 maja i 14 czerwca 1995 r., kiedy to przedłożono deklaracje za kwiecień i maj 1995 r. mające uprawniać do wypłaty zwrotu podatku w wysokości 474 911 zł, który to jednak zwrot podatku nie nastąpił;
- 10 lipca 1995 r., kiedy złożona została deklaracja za czerwiec 1995 r., mająca uprawniać do zwrotu podatku w wysokości 479 082 zł, który nie nastąpił;
- 5 czerwca 1995 r., kiedy podjęte zostało zachowanie polegające na jednorazowym posłużeniu się podczas odprawy celnej wystawioną przez tego oskarżonego fakturą nr (...) z 5 czerwca 1995 r., mającą poświadczać nieprawdę, co do przedmiotu sprzedaży.

Podsumowując działanie zarzucane temu oskarżonemu, Sąd I instancji zasadnie przyjął, że było ono realizowane od 25 kwietnia 1995 r. do 10 lipca 1995 r., co - przy uwzględnieniu treści art. 6 § 1 k.k. i art. 101 § 3 k.k. - powoduje, że bieg przedawnienia rozpoczął się w przypadku oskarżonego B. K. 10 lipca 1995 r.

W odniesieniu do P. L. Sąd Okręgowy przyjął, że z perspektywy czasu czynu i biegu terminu przedawnienia relewantne są zachowania tego oskarżonego podjęte w następujących terminach:

- 30 marca 1995 r., kiedy to wystawiono fakturę nr (...), mającej poświadczać nieprawdę, na podstawie której 19 maja 1995 r. Urząd Skarbowy wypłacił kwotę zwrotu podatku w wysokości 494 340 zł;
- 24 kwietnia 1995 r., kiedy wystawiono fakturę nr(...) oraz 19 maja 1995 r., kiedy wystawiono fakturę korygującą, która miała służyć jako podstawa do wypłaty zwrotu podatku w kwocie 474 911 zł, która to wypłata nie nastąpiła;

- 26 kwietnia 1995 r., kiedy wystawiono fakturę nr (...) oraz 18 maja 1995 r., kiedy wystawiono jej korektę, która miała uprawniać do zwrotu nadpłaty podatku w kwocie 463 072 zł,
- 19 maja 1995 r., kiedy wystawiono fakturę nr (...), mającą posłużyć do zwrotu podatku w wysokości 496.409,00 zł,
- 22 maja 1995 r., kiedy wystawiono fakturę nr (...), mającą uprawniać do wypłaty zwrotu podatku w wysokości 479 082 zł, która jednak nie nastąpiła,
- 5 czerwca 1995 r., kiedy wystawiono fakturę nr (...), wskazującą na wysokość podatku do zwrotu w kwocie 509 652 zł oraz 7 czerwca 1995 r., kiedy wystawiono fakturę nr (...) z podatkiem do zwrotu w wysokości 498 520 zł.

Podsumowując działanie zarzucane temu oskarżonemu, Sąd I instancji zasadnie przyjął, że było ono realizowane od 30 marca 1995 r. do 7 czerwca 1995 r., co - przy uwzględnieniu treści art. 6 § 1 k.k. i art. 101 § 3 k.k. – powoduje, że bieg przedawnienia rozpoczął się w przypadku oskarżonego P. L. 7 czerwca 1995 r.

W odniesieniu do K. C., której w akcie oskarżenia postawiono zarzut działania wspólnie i w porozumieniu z P. L. Sąd Okręgowy przyjął, że z perspektywy czasu czynu i biegu terminu przedawnienia relewantne są zachowania oskarżonej podjęte w terminach wymienionych powyżej, w kontekście zarzutu odnoszącego się do P. L..

W konsekwencji w zaskarżonym postanowieniu przyjęto, że w wypadku K. C. czyn zarzucony oskarżonej był realizowany od 30 marca 1995 r. do 7 czerwca 1995 r., co - przy uwzględnieniu treści art. 6 § 1 k.k. i art. 101 § 3 k.k. – powoduje, że bieg terminu przedawnienia rozpoczął się w jej przypadku 7 czerwca 1995 r.

W odniesieniu do M. S. (1) Sąd Okręgowy przyjął, że z perspektywy czasu czynu i biegu terminu przedawnienia w wypadku tego oskarżonego, w odniesieniu do którego w akcie oskarżenia sformułowano zarzut udzielania pomocy m.in. oskarżonym R. K. i B. K., relewantne są jednostkowe zachowania wchodzące w skład czynu ciągłego, mające związek z czynami zarzucanymi innym oskarżonym. W konsekwencji w odniesieniu do tej części zarzutu, która wiąże się z pomocnictwem R. K. oraz B. K., Sąd I instancji przyjął daty działania tożsame z działaniem tych sprawców, a w stosunku do zachowania mającego stanowić pomocnictwo oskarżonemu J. B., który nie jest oskarżony w niniejszym postępowaniu, Sąd Okręgowy przyjął czas działania zbieżny z tym, który określono w akcie oskarżenia, czyli czas od 30 stycznia 1995 r. do 17 lipca 1995 r.

Mając na uwadze powyższe, podsumowując zachowanie oskarżonego M. S. (1), Sąd I instancji zasadnie przyjął, że było ono realizowane od 30 stycznia 1995 r. do 17 lipca 1995 r., co - przy uwzględnieniu treści art. 6 § 1 k.k. i art. 101 § 3 k.k. – powoduje, iż bieg terminu przedawnienia rozpoczął się w przypadku tego oskarżonego 17 lipca 1995 r.

W zaskarżonym postanowieniu trafnie odrzucono koncepcję aktu oskarżenia, iżby w niniejszej sprawie końcową datę działania oskarżonych w odniesieniu do przestępstw usiłowanych można był powiązać z wydaniem przez Urząd Skarbowy decyzjami odmawiającymi zwrotu podatku. Wbrew twierdzeniu prokuratora, bezpośrednie zmierzanie do dokonania zaktualizowało się w niniejszej sprawie już w momencie złożenia w Urzędzie Skarbowym dokumentów, na podstawie których oskarżeni domagali się nienależnego im zwrotu podatku. Dalsze czynności podjęte przez sprawców, zmierzające do dochodzenia kwoty nienależnego podatku dla czasu czynu ciągłego w świetle art. 6 § 1 k.k. są irrelevantne (nie chodzi tu o przestępstwo trwałe!). Tę myśl należy odnieść także do kwestii początkowego punktu czasowego, od którego w niniejszej sprawie rozpoczął bieg termin przedawnienia, skoro chodzi tu o przestępstwo usiłowane (art. 101 § 3 k.k.)

Akceptując rozważania poczynione w tym zakresie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, uzupełniająco należy tu odwołać się do argumentów zawartych w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12 (OTK ZU Nr 7/A/2013, poz. 97), w którym kontrolując przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, 848, 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 1027 i 1036), obiter dicta Trybunał stwierdził m.in., że „przedawnienie (...) nie jest podmiotowym prawem konstytucyjnym i nawet, gdyby ustawodawca nie przewidział tej instytucji, nie można byłoby twierdzić, że jakieś konstytucyjne prawa lub wolności

zostały w ten sposób naruszone”. Jednocześnie jednak w judykacie tym wskazano, że w sytuacji, gdy ustawodawca zdecydował się na ustanowienie na płaszczyźnie ustawowej prawa do przedawnienia, to z perspektywy konstytucyjnej niedopuszczalne jest takie kształtowanie przepisów odnoszących się do biegu przedawnienia, które powodowałyby, że prawo to byłoby wydrążony z treści i powodował nieograniczone w czasie możliwości ścigania stając się tym samym instytucją# pozorna#. Skoro zatem ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie instytucji przedawnienia, to przy określaniu zasad działania tej instytucji (w szczególności tych o charakterze gwarancyjnym, takich jak długość terminu przedawnienia, zasady jego zawieszania, przerywania i biegu) powinien przestrzegać standardów konstytucyjnych zwłaszcza, jeżeli zważyć na to, że Konstytucja RP zakłada podleganie odpowiedzialności karnej na zasadzie równości.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny stwierdza, że przyjęta przez prokuratora interpretacja mogłaby w skrajnych wypadkach prowadzić do całkowitego wyłączenia przedawnienie niektórych rodzajów przestępstw, sprzecznie z brzmieniem art. 6 § 1 k.k. i art. 101 § 3 k.k. (a zatem wbrew intencji samego ustawodawcy). Skoro bieg terminu przestępstwa usiłowanego miałby się tu rozpoczynać od czasu wydania decyzji odmawiającej wypłaty nienależnej kwoty tytułem zwrotu podatku, to tym samym organy podatkowe mogłyby manipulować instytucją przedawnienia zwlekając z wydaniem stosownej decyzji w oczekiwaniu choćby na zmianę ustawodawczą odnoszącą się do długości terminów przedawnienia. Interpretacja relewantnych tu przepisów w kierunku wskazanym przez prokuratora, akceptująca takie zabiegi, podważałaby tym samym zaufanie do państwa i stanowionego przez nie prawa (vide art. 2 Konstytucji RP w aspekcie wywiezionej z tego przepisu w utrwalonym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa).

Aprobata interpretacji zaproponowanej przez prokuratora jest zatem niedopuszczalna, jeżeli zważyć na spoczywający na organach stosujących prawa, w tym w szczególności na sądach, nakaz interpretacji przepisów Kodeksu karnego w zgodzie z Konstytucją (vide art. 8 ust. 1 i 2 Konstytucji RP).

Sąd Apelacyjny akceptuje ustalenie Sądu Okręgowego, co do punktów czasowych, w których uległy przedawnieniu czyny zarzucone poszczególnym oskarżonym w niniejszej sprawie.

W wypadku R. K. przedawnienie nastąpiło 13 lipca 2015 r.

Jeżeli chodzi o B. K., to zarzucany mu czyn uległ przedawnieniu 10 lipca 2015 r.

Co do P. L. oraz K. C. Sąd I instancji trafnie przyjął, że przedawnienie karalności zarzucanych tym oskarżonym czynów ciągłych nastąpiło 7 czerwca 2015 r.

Wreszcie w wypadku oskarżonego M. S. (1), Sąd I instancji zasadnie przyjął, że karalność przestępstwa zarzucanego temu oskarżonemu ustała 19 lipca 2015 r.

Jak wskazano powyżej, przedawnienie karalności przestępstw zarzucanych wymienionym oskarżonym, stanowiących czyny ciągłe, nastąpiło przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r., poz. 189; dalej: ustawa nowelizująca z 2016 r.).

Oczywiście trafna jest także konstatacja Sądu Okręgowego, że wejście w życie ustawy nowelizującej z 2016 r., wydłużającej terminy przedawnienia określone w art. 102 k.k., nie doprowadziło do „odżycie” terminu przedawnienia w odniesieniu do oskarżonych w niniejszej sprawie. W tym zakresie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia zasadnie odwołano się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 15 października 2008 r., sygn. P 32/06 (OTK ZU nr 8/A/2008, poz. 138), wydanego po przeprowadzeniu kontroli zgodności art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. Nr 132, poz. 1109) z art. 2, art. 32 ust. 1, art. 42 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z 1995 r. Nr 36, poz. 175, 176 i 177, z 1998 r. Nr 147, poz. 962 oraz z 2003 r. Nr 42, poz. 364). W uzasadnieniu tego judykatu Trybunał Konstytucyjny, podkreślił w szczególności, że analiza zaskarżonego przepisu w kontekście normatywnym art. 2 Konstytucji RP „ukazuje dwie możliwe, odmienne sytuacje, a mianowicie: w pierwszej

– dochodzi do przedłużenia lub skrócenia okresu przedawnienia karalności określonych czynów zabronionych przez ustawę, gdy dotychczasowy okres przedawnienia jeszcze nie upłynął, a sąd korzysta ze swych kompetencji w ramach czasowych, wyznaczonych przez ustawę regulującą przedawnienie; w drugiej sytuacji natomiast, gdy już upłynął okres przedawnienia dla danego czynu kwalifikowanego jako przestępstwo, w sprawie którego toczy się postępowanie karne, a ustawodawca decyduje o ponownym wprowadzeniu karalności, mamy do czynienia, w danej sprawie, ze swoistym przywróceniem karalności, a nie z przedłużeniem okresu przedawnienia”. Trybunał wskazał następnie, że ocena konstytucyjna obydwu sytuacji, z punktu widzenia zgodności z zasadą ochrony zaufania, z której wypływa generalny zakaz retroaktywności regulacji prawnej pogarszającej sytuację prawną jednostki oraz związanej z nią zasady ochrony praw nabytych – jest odmienna. Zmiany ustawodawcze, polegające na przedłużeniu okresu przedawnienia, w sytuacji gdy okres przedawnienia dotyczący czynu zabronionego przez ustawę, w sprawie którego toczy się postępowanie karne, jeszcze nie upłynął – nie naruszają zasady ochrony zaufania obywateli do państwa i prawa oraz zasady ochrony praw nabytych, chociaż niewątpliwie pogarszają sytuację prawną oskarżonego. Natomiast w drugiej sytuacji – rezultatem zmian ustawodawczych byłoby uchylene skutków przedawnienia i przywrócenie karalności określonych zachowań, co naruszałoby wspomniane zasady, wynikające z konstrukcji państwa prawnego, zawartej w art. 2 Konstytucji”. Możliwość „odżycia” terminu przedawnienia została przez Trybunał Konstytucyjny odrzucona także w wyrokach z: 19 czerwca 2012 r., sygn. P 41/10 (OTK ZU nr 6/A/2012, poz. 65), oraz z 17 lipca 2012 r., sygn. P 30/11 (OTK ZU nr 7/A/2012, poz. 81), dotyczących przedawnionego zobowiązania podatkowego.

Powyzsza myśl zachowuje aktualność w niniejszej sprawie; retroaktywnie działające przedłużenie okresów przedawnienia podlega ocenie w perspektywie zasady państwa prawnego, nie jest jednak związane z naruszeniem praw nabytych, ani ochroną zaufania w zakresie regulacji określających karalność czynu zabronionego, natomiast ustawa wprowadzająca ponowną karalność czynu zabronionego, pomimo upływu terminu przedawnienia, jest niedopuszczalna i narusza zasadę ochrony zaufania oraz wynikający z niej zakaz retroaktywności, bo jest to sytuacja retroaktywności dotycząca „zamkniętych stanów faktycznych”, wykazująca podobieństwo do wprowadzenia z mocą wsteczną karalności określonych zachowań (por. uzasadnienie powołanego powyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. P 32/06).

Tu notabene podkreślenia wymaga, że w art. 2 ustawy nowelizującej z 2016 r. ustawodawca wyraźnie przewidział uregulowanie zbieżne ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego wyrażonym w powołanych powyżej judykatach. Zgodnie z art. 2 tej ustawy nowelizującej: „Do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy o przedawnieniu w brzmieniu nadanym ta# ustawa#, chyba że termin przedawnienia już upłynął”.

Wbrew twierdzeniom prokuratora ta okoliczność, że w niniejszej sprawie zaktualizowała się negatywna przesłanka procesowa w postaci upływu terminu przedawnienia (art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.) nie wymagała czynienia jakichkolwiek ustaleń dowodowych, których wszak Sąd I instancji faktycznie nie przeprowadzał.

Wbrew zarzutowi podniesionemu w zażaleniu w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k., bo przeszkoda przedawnienia, w kontekście art. 6 § 1 k.k. i art. 101 § 3 k.k., którym z wyłuszczonej powyżej powodów, w tym także natury konstytucyjnej, nie może być nadane znaczenie przyjęte przez prokuratora w akcie oskarżenia, jest w niniejszej sprawie oczywista.

Fakt zaistnienia w niniejszej sprawie przeszkody procesowej z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. został przez Sąd I instancji stwierdzony po poprawieniu błędnie oznaczonego w akcie oskarżenia końcowego punktu czasowego czynów ciągłych zarzuconych sprawcom w oparciu o stan faktyczny sprawy ustalony w akcie oskarżenia, co nie wymagało czynienia jakichkolwiek nowych ustaleń, ani przeprowadzania dowodów.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny stwierdza, że postępowanie karne w niniejszej sprawie słusznie zostało przez Sąd I instancji umorzony w trybie art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k. Uwzględnienie wniosku prokuratora o uchylene zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie, co najmniej do rozpoznania na rozprawie kwestii zaistnienia tu przeszkody przedawnienia, jest niemożliwe wobec bezwzględного charakteru przeszkody procesowej z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. Jakimkolwiek dalszym czynnościami procesowym w niniejszej sprawie stoi już

bowiem na przeszkodzie przedawnienie (por. także postanowienia Sądu Najwyższego: z 2 lipca 2002 r., sygn. IV KKN 264/99, LEX nr 54407 oraz z 27 stycznia 2011 r., sygn. I KZP 27/10, OSNKW 2011, Nr 1, poz. 5).

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r., poz. 615 ze zm.) oraz § 19 pkt 3 oraz § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1801), Sąd Apelacyjny zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata P. W. kwotę 738 złotych, w tym VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. S. (1) z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Ze względu na regułę intertemporalną zawartą w § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1714) zastosowanie znalazło tu rozporządzenie poprzednio obowiązujące.

Na podstawie art. 636 § 1 in fine k.p.k. kosztami procesu za postępowanie przed Sądem drugiej instancji obciążono Skarb Państwa.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, orzeczono jak na wstępie.